

نامه رومن رولان به ٹاگور

ترجمه سیروس سعیدی

ویلنزو، ۲۲ دسامبر ۱۹۲۵

دoust عزیز

غالباً به شما می‌اندیشم. اندوه عمیق آخرین نامه‌ای که برایم نوشته بودید، مدام به دلم چنگ می‌اندازد.^۲ در عالم خیال از فراز دریاهای می‌گذرم و به اشاقی که ناگ^۳ وفادار پارسایانه به حرلفهایان گوش می‌دهد، وارد می‌شوم. من هم در گوشهای نه چندان دور از شما، می‌نشینم و گوش می‌کنم.

چه تناقضی است میان اجتماع انسانی که پیرامون نام شما در جهان شکل گرفته – و طبیعت قلب هزاران نفر را در همه کشورها به ارتعاش در آورده – و تنهائی معنوی شما در کشور خودتان! این بی‌تردید سرنوشت کسانی است که خطاب به جهان سخن می‌گویند، کسانی که خود را در مرزهای حصار (مرزهای میهن کوچک) محبوس نمی‌سازند، زیرا بزرگتر از آئند که در آن بگنجند. صرف وجود شما ساکنان حصار را می‌آزاد و چه کسی بهتر از من این را می‌داند، فرانسوی کهنسالی که در کشورش با او چون بیگانه‌ای رفتار می‌کنند استان کوچک من نیور^۴ در آینده در کولاپرونیون^۵ خواهد زیست. حال آنکه مردمش آن را نخوانده‌اند. فرانسه مرا به دلیل آنکه، در دوران جنگ، از روح متعالی و نبوغ انسان دوستیش دفاع کرده‌ام، طرد می‌کند، شناور فرانسه اخیراً اعلام کرده که از تویستنده بر فراز عرصه جنگ^۶ هرگز اثری به روی صحنه نخواهد آورد... این قانونی فجیع و طنزآمیز است: هر که بخواهد مردم را نجات دهد، به تعبیر زیبای نمایشنامه ایبسن «دشمن مردم» است.

● تاگور و رومن رولان

۴۱۸

من فکر می کنم که بزرگترین مبارزان، مبارزان جاودان، ما هستیم، انسانهایی «فراتر از مبارزات» نبرد ما سازش، مبارکه یا صلح نمی شناسد و صلح و پیروزیش تنها در آرامش و پیروزی درونی است. ولی این آرامش و پیروزی درونی را ما باید به قیمت همه مصائب تقدیر به دست آوریم. جهان ما در خود ماست. بر ماست که قوانین هماهنگی عالی را کشف کنیم. شما مدتهاست که به این هماهنگی دست یافته‌اید. و این راز نفوذ شما در دلهای ماست، دلهایی که زیر انگشتان شما «موسیقی سیارات» را به گوش می‌رسانند. من (همراه ناگ) به این موسیقی که در اطاق شما متربنم است، گوش می‌دهم.

در مغرب زمین، سال به پایان می‌رسد، در میان گرددباد خشن بادهای سوزانی که از دو سه روز پیش، زوزه کشان به صفت کوهستانها یورش برده و تل بر فها را یکباره ذوب کرده‌اند. در اینجا آن را فون^۷ می‌نامند. چه راحت می‌توان فهمید که چرا پیشینیان برای بادها شخصیت مستقل قائل بودند! آن شب، من صدای آنها را می‌شنیدم که همچون گلهای از ارواح خشمگین – یا همانند گرددباد ارواح در «دوزخ» دانته – فریاد می‌زدند، می‌خندیدند و زوزه می‌کشیدند!

ولی درخت گردی قدمی صد ساله من با برگهای ریخته و پیکر بر هن و پهلوانی خود به خونسردی در برابر پنجره اطاقم قد برآفراشته و طوفان به زحمت توک شاخه‌هایش را خم می‌کند. دوست عزیز، سلامهای محبت آمیز دوستان غربی خود را بیدیرید. امید است که فکر محبت

آنان به شما قوت قلب دهد!

امیدوارم سال آینده هم دیگر را ببینیم. خواهشمندم مرا از صمیم قلب دوست خود بدانید،
دوستی که به شما عشق می‌ورزد و تحسیستان می‌کند.

Rabindranath Tagore et Romain Rolland, Paris, Albin Michel, 1961, pp. 65 - 7

۲ - تاگور در نامه‌ای که در ۲۳ سپتامبر ۱۹۲۵ از کلکته برای رولان نوشته، از انزوای معنوی و اختلاف
فکری خود با گاندی شکوه کرده است.
Kalidas Nag - ۳

Nievre - ۴

Colas Breugnon - ۵

۶ - Au - dessus de la Melee: مقاله‌ای که در ۱۵ سپتامبر ۱۹۱۴ در ژورنال دو زنو منتشر شد و به دلیل
انتقادات موثرش، خصومت بسیاری را علیه نویسنده برانگیخت.
Foehn - ۷ نوعی باد خشک و سوزان.

منتشر شد:

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
دانشنامه انسانی
اقوام مسلمان

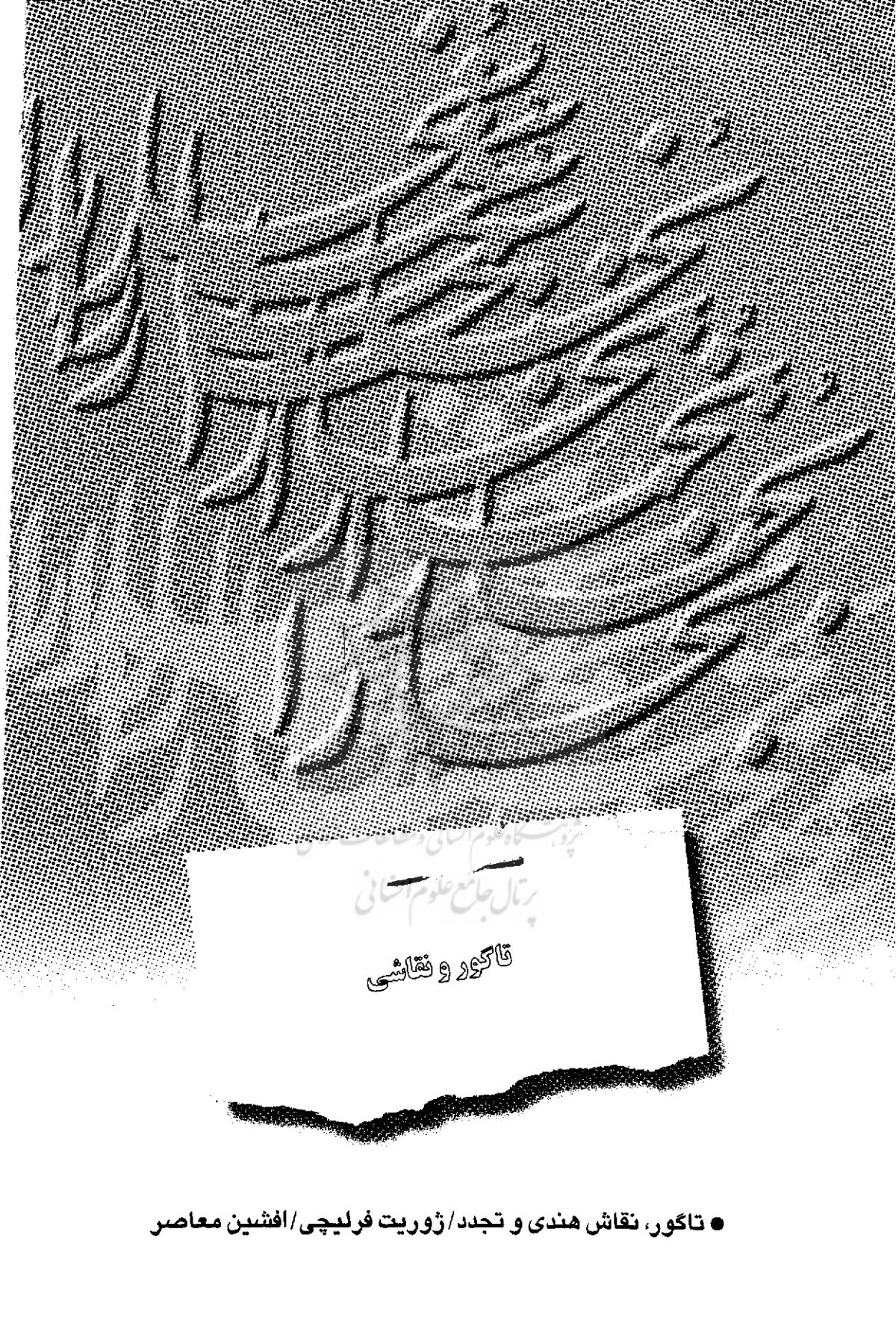
جلد اول:

(آچنی‌ها - اویغورها)

ریچارد ویکز

ترجمه: معصومه ابراهیمی و پیمان متین

انتشارات امیرکبیر - تهران - میدان استقلال

پویسکاهه دوم اسلامی و مدنیت
پرتال جامع علوم اسلامی

تاگور و نقاشی

● تاگور، نقاش هندی و تجدد/ژوریت فرلیچی/افشین معاصر